



Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

IZVEŠTAJ SA PREPORUKAMA

Slučaj br. 717/2019

Veton Elshani i ostali (175)

u vezi sa nedostatkom efektivnih istraga i povredom dostojanstva zvaničnih osoba pod istragom

Upućeno:

G. Aleksandër Lumezi, Glavni tužilac

Državno tužilaštvo

Tužilačkom savetu

G. Xhelal Sfeçla, v.d. ministra

Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne administracije

G. Exhevit Zuka v. d. Glavnog izvršnog direktora

Policijski Inspektorati Kosova

Kopija:

G. Rashit Qalaj, Direktor

Policija Kosova

Državna Agencija za zaštitu ličnih podataka

19 maj 2020. godine

Cilj Izveštaja

Cilj ovog Izveštaja je da proceni primenu glavnih principa u vezi sa osnovnim obavezama za efektivnu istragu u razumnom vremenskom roku, u istražnom procesu protiv policijskih službenika (175), koji su korisnici penzije/finansijske beneficije "Invalida rata OVK", pod sumnjom da su isti počinili krivično delo "Prevara".¹

Izveštaj procenjuje efektivno ostvarivanje prava policajaca koji su stekli status "Invalida rata OVK", u odnosu na njihovo suočavanje sa temeljnom neefektivnom istragom, koja je praćena u kontinuitetu sa medijskim člancima bez osnove jednog odgovarajućeg razmatranja/odgovarajuće analize kako bi garantovalo da se sloboda izražavanja, tj. sloboda medija, ne zloupotrebljava u smislu narušavanja ljudskog dostojanstva, privatnosti, širenja govora mržnje, netolerancije i drugih štetnih posledica.

Izveštaj argumentira kršenje prava strana u krivičnom postupku, putem tumačenja zakonskih odredbi koje garantuju ta prava i koje su obavezujuće za pravosuđe, odnosno tužilaštvo;

Nadležnosti Ombudsmana

1. Ustav Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), u članu 132, stav 1, definiše:

"Ombudsman nadzire i štiti prava i slobode pojedinaca od nezakonitih i neregularnih radnji javnih organa.", dok u stavu 3 propisuje: "Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahtjeve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom."

2. U saglasnosti sa Zakonom br. 05/L-019 o Ombudsmanu, između ostalog Ombudsman ima i sledeće nadležnosti i odgovornosti:

"Da skrene pažnju na slučajeve kada institucije krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima, a kada je to neophodno da izrazi svoje mišljenje o stavovima i reagovanju odgovarajućih autoriteta u vezi takvih slučajeva." (Član 18, stav 1, podstav 1.2).

"Da preporučuje Vladi, Skupštinu i druge nadležne institucije Republike Kosovo o pitanjima koje se odnose na unapređivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti i nediskriminacije." (Član 18, stav 1, podstav 5).

"da objavi obaveštenja, mišljenja, preporuke, predloge i svoje izveštaje;" (Član 18, stav 1, podstav 6)

"Da preporučiti donošenje novih zakona u Skupštini, izmene zakona koji su na snazi i donošenje ili izmene podzakonskih i upravnih akata od strane institucija Republike Kosovo"; (Član 18, stav 1, podstav 7)

¹ "Prevara" po Krivičnom Zakoniku br.04/L-082 Republike Kosova (na osnovu kojeg se tvrdi da su saslušana ova osumnjičena lica) u stavu 1 člana 335 definiše: "Sem za dela predviđena članom 336, svako lice koje, sredstvima lažnog predstavljanja činjenica ili skrivanjem činjenica i sa namerom da sebi ili drugom pribavi imovinsku korist, ili izazove imovinsku štetu drugom licu, prevari ili nastavi da vara drugo lice i time natera to lice da nešto učini ili propusti, na štetu svoje imovine ili imovine trećeg lica, kazniće se novčano i kaznom zatvora u trajanju od tri (3) meseca do tri (3) godine."

“da pripremi godišnje, periodične i druge izveštaje o stanju osnovnih ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti i diskriminacije i da obavlja istraživanje o pitanjima osnovnih ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti i diskriminacije u Republici Kosovo.” (Član 18, stav 1, podstav 8)

“da preporuči Skupštini usklađivanje zakonodavstva sa međunarodnim standardima o ljudskim pravima i slobodama kao i njihovu efektivnu primenu;” (Član 18, stav 1, podstav 9)

Dostavljanjem ovog izveštaja nadležnim institucijama, kao i objavljivanjem istog, cilj Ombudsmana je da ispuni ove ustavne i zakonske odgovornosti.

Opis slučaja

- Slučaj je istražen na osnovu žalbe policijskih službenika (175), protiv Policijskog Inspektorata Kosova i Državnog tužilaštva u vezi sa navodima o kršenju širokog spektra osnovnih ljudskih prava i sloboda, zagarantovanih Ustavom, međunarodnim instrumentima i važećim zakonima.
- PIK on je pokrenuo istragu relativno velikog broja policajaca (175), koji su korisnici finacijskih beneficija “*Invalida rata OVK*”. U ovom smislu slučaj u PIK-u je pokrenut od strane Specijalnog Tužilaštva Republike Kosova (STRK) pod sumnjom za “*organizovani kriminal*”, ali pošto u ovom slučaju nisu pronađeni elementi krivičnog dela, istraga je nastavljena od strane Osnovnog tužilaštva (OT) u Prištini pod sumnjom da su isti možda počinili krivično delo “*Prevara*” prilikom njihovog prijema u Policiju Kosova.²
- Tokom svog vremena dok se odvijaju ove istrage,³ nijedno od tužilaštava nije donelo nijednu vrstu rešenja o pokretanju istrage, što podrazumeva da je ovo predistražna faza (faza prikupljanja/prikupljanja informacija). Više od 2016. godine, policajci osumnjani u ovom procesu suočavali su se sa člancima u raznim medijima⁴ apostrofirali su ih na različite načine kao što su “*policajac prevarant*”⁵, “*mentalno bolesni policajci*”⁶, “*veteran prevarant*”⁷ itd.

Radnje Institucije Ombudsmana, saradnja i stavovi odgovarajućih organa

Policijski Inspektorat Kosova

- Dana 25. septembra 2019, godine, predstavnik Ombudsmana se sastao sa predstavnicima PIK-a, sa Rukovodiocem Departmana za inspekciju (koji je zamenjivao Glavnog šefa PIK-a) i sa rukovodiocem Departmana za istrage, i tom prilikom je razgovarao u vezi sa slučajem. Oni su ga informisali da je PIK prvo obavешten od STRK-a da je pokrenut istražni postupak protiv policajaca pod sumnjom da je počinjeno krivično delo “*organizovani kriminal*”, ali pošto

² Policajci izjavljuju da su primljeni u policiji u ranijim fazama od posleratnog perioda, a ima među njima i onih koji rade u policiji od 1999 i 2000. godine.

³ Policajci daju indikacije da su istrage protiv njih počele pre 2015. godine.

⁴ <https://zeri.info/aktuale/117151/ne-polici-punojne-edhe-invalidet-e-luftes/>

⁵ <https://www.periskopi.com/prokurori-elez-blakaj-ishte-ne-lufte-me-94-policet-me-semundje-mendore/>

⁶ <https://www.kosova-sot.info/lajme/303144/elez-blakaj-nuk-ishte-ne-lufte-vetem-me-veteranet-e-lsquo-rrejshem-rsquo-por-edhe-me-policet-e-lldquo-semure-mental-rdquo/>

⁷ Isto.

istrage STRK nisu rezultirale nalazom za organizovani kriminal, slučaj je prosleđen PIK-u da istraži u vezi sa njihovim izjavama prilikom prijema u policiji, pošto prema njima ovi policajci nisu izjavili da su korisnici i invalidske penzije. Dalje, prema njima PIK je 2017. godine, dobio ovlašćenje od OT u Prištini da pokrene istragu na osnovu sumnje o krivičnom delu "Prevara". U ovom kontekstu oni su istakli da je PIK preporučio Generalnom direktoru Policije da suspenduje ove policajce uz obrazloženje da nisu sposobni za rad. Na zahtev Generalnog direktora Policije organizovani su lekarski pregledi, i kako su rezultati bili negativni, Kosovska Policija nije primenila preporuku PIK-a.

7. U PIK-u su izjavili da su od OTP-a dobili dodatna ovlašćenja za podnošenje krivičnih prijavi protiv ovih policijskih službenika, ali izrazili su skepticizam u vezi doslednosti optužbe.
8. Dana 5. novembra 2019. godine, Ombudsman je dostavio dopis Glavnoj izvršnoj direktorici PIK-a koju je obavestio o zabrinutosti ovih policajaca i tražio da bude obavešten o istragama koje sprovi PIK.
9. Dana 20. novembra 2019. godine, Ombudsman je primio odgovor od PIK-a, u kome se kaže da su početkom 2017. godine, bili upućeni od Specijalnog Tužilaštva Republike Kosova (STRK) za prikupljanje preliminarnih informacija o podacima o dobijanju statusa ratnog invalida, od strane pripadnika Policije Kosova. U ovom smislu PIK precizira da su dana 28 jula 2017. godine, ptimili ovlašćenje od STRK (Ovlašćenje PPN:nr.167/2016), za istragu pitanja sticanja statusa ratnog invalida od strane pripadnika Policije Kosova i da je broj pripadnika Policije koji se nadovezuje sa ovim pitanjem oko 150 policajca.
10. Dana 13. januara 2020. godine, Ombudsman je tražio dodatne informacije od PIK-a, i takođe je traženo da se jedna kopija ovlašćenja Tužilaštva izdata za PIK prosledi Ombudmsanu.
11. Dana 5. februara 2020. godine, obzirom da nisu dobili odgovor, Ombudsman je dostavio drugo pismo i tražio kopije ovoh ovlašćenja.
12. Dana 20. februara 2020. godine, Ombudmsan je primio odgovr od Rukovodioca Divizije za Istrage organizovanog kriminala u PIK-u, koji je naglasio da je kontaktirano Osnovno Tužilaštvo u Prištini, odnosno Glavni tužilac u vezi sa ovim zahtevom Ombudsman da mu se prosledi ovlašćenje Tućilaštva, i da je isti dao stroga uputstva PIK-u da se nijedan autentičan dokumentat Tužilaštva ne prosledi drugima zato što je slučaj pod istragom pred ovim Tužilaštvom.

Osnovno Tužilaštvo u Prištini

13. Dana 18. oktobra 2019. godine, predstavnici Ombudsmana su se sastali sa vršiocem dužnosti Glavnog tužioca OT u Prištini, sa kojim su razgovarali o toku istrage u vezi slučaja osunjićenih lica/policajaca. On je izjavio da do tada nije bilo rešenja o pokretanju istrage, ni krivičnih prijavi niti bilo kakve odluke o obustavi istrage (slučaj je bio u početnim fazama istrage) i nije bilo istraga protiv drugih korisnika finansijske beneficija "*Invalida rata OVK*" koji rade u drugim javnim institucijama (primer: Vatrogasci, Bezbednosne snage Kosova (BSK), Civilna služba, Obrazovanje, Zdravstvo, Sudovi, Tužilaštva itd.) U vezi slučaja, on je objasnio da je u početku ovim slučajem bila zadužena jedna tužiteljica (za koju je tvrdio da je bila preopterećena predmetima), zatim je tvrdio da će ovaj predmet sa oko 194 osumnjičenih lica, biti dodeljen radnoj grupi od pet osoba (5) tužilaca koji će istražiti slučaj, i odredio je datum 8.

novembar 2019. godine, da se ponovo sastanu sa predstavnicima Ombudsman kako bi ih informisao o odvijanju događaja.

14. Dana 8 novembra 2019. godine, sastanak nije održan, jer je, prema prvoj sekretarici kabineta Glavnog tužioca, sastanak je otkazan zbog opterećenja radom glavnog tužioca.

Ministarstvo rada i socijalne zaštite

15. Dana 20. januara 2020. godine, Ombudsman se sastao sa vršiocem dužnosti rukovodioca Divizije Šema za Ratne Kategorije u Departmanu Porodica Palih Boraca i Ratnih Invalida (DPPBRI) pri Ministarstvu rada i socijalne zaštite (MRSZ) sa kojim je razgovarao o slučaju policajaca. Prema njemu 2018, godine, PIK je uzeo dosijee 175 policajaca, koji su korisnici beneficija "Invalida rata OVK", neke od kojih su fotokopirali a neke još nisu vratili DPPBRI. U vezi sa brojem Invalida rata OVK koji rade u javnim institucijama izjavio je da nema podataka, ali je naglasio da svaki pripadnik BSK, Policije Kosova i svaki vatrogasac svakih 6 meseci mora proći kroz lekarski pregled da bi se utvrdilo da li su fizički i mentalno sposobni za rad. U ovom pravcu, on je istakao da isti službenici koji su korisnici statusa ratnog invalida OVK, svake godine tokom procesa revaluacije podvrgavaju se posetama lekarskih komisija MRSZ i prema njemu ove komisije procenjuju stepen invaliditeta, koji se kod ovih policajca kreće od 20% do 35%.
16. U vezi ovog pitanja, predstavnik Ombudsmana je razgovarao sa rukovodiocem Departmana za istrage u PIK-u, sa kojim je razgovarao o pitanju procene u smislu fizičko-psihičkog testiranja policajaca na svakih šest meseci. On je izjavio da ti navodi ne stoje, i prema njemu povremene procene mogu se tražiti samo za policajce iz redova specijalizovanih policijskih jedinica.

Policija Kosova

17. Dana 21. januara 2020. godine, predstavnik Ombudsmana se sastao sa zvaničnicima PK, sa kojima je razgovarao o izjavama službenika MRSZ u vezi sa fizičko-psihičkim testiranjem policajaca na svakih šest meseci i revaluaciji od strane MRSZ. Oni su izjavili da ti navodi ne stoje i jedan od njih je izjavio da otkad je primljen u Policiju Kosova (2000. godine) od njega nikada nije tražena takva procena, dok u vezi sa procenama lekarskih komisija MRSZ-a, isti je izjavio da oni nastavljaju sa pravom na penziju korisnicima periodično na osnovu položenih spisa kada je korisniku priznato pravo na penziju, a ne na osnovu naknadne revalorizacije.

Pravna osnova

18. Ustav Republike Kosova (u daljem tekstu *Ustav*) u članu 3 [Jednakost pred Zakonom], između ostalog, utvrđuje da se Republika Kosova upravlja na demokratski način, uz puno poštovanje vladavine zakona, zasniva se na principima jednakosti pred zakonom svih pojedinaca i osnovnim ljudskim pravima i slobodama, međunarodno priznatim. Dalje, član 21, stavovi 2 i 3 Ustava definišu: "Republika Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, predviđene ovim Ustavom." i "Svi su dužni da poštuju prava i osnovne slobode ostalih."

19. Član 22 Ustava definiše: *“Ljudska prava i slobode, koja su utvrđena sljedećim međunarodnim sporazumima i instrumentima garantovana su ovim Ustavom, i direktno se primjenjuju na teritoriji Republike Kosovo i imaju premoć, u slučaju konflikta, nad svim zakonskim odredbama i ostalim aktima javnih institucija”*, dok član 23 propisuje: *“Ljudsko dostojanstvo je neosporivo i predstavlja osnov svih ljudskih prava i osnovnih sloboda.”*
20. Član 24 Ustava, zabranjuje diskriminaciju naglašavajući jo u stavu 1, koji kaže: *“Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu...”*, dok u stavu 2 istog člana definiše se: *“Niko se ne smije diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili nekog drugog uvjerenja, nacionalnog ili društvenog porijekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredjeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.”* Dalje član 26 Ustava definiše: *“Svako lice ima pravo na poštovanje njegovog/njenog fizičkog i psihičkog integriteta [...]”*.
21. Član 46 Ustava, u stavu 1, jasno definiše: *“Garantuje se pravo na imovinu.”*, dok član 53 Ustava utvrđuje: *“Osnovna prava i slobode zagwarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.”*
22. Ustav čini direktno primjenjivim u pravnom poretku Kosova niz akata i međunarodnih sporazuma u oblasti ljudskih prava. U Ustavu je definisano da se ovi akti direktno primjenjuju u Republici Kosova i imaju prednost, u slučaju sukoba, nad odredbama zakona i drugih akata javnih institucija, među njima je i Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i Protokoli iste.
23. Član 6 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (4 novembar 1950), (u dalsjem tekstu: “Konvencija”) u stavu 1, propisuje: *“Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, [...]”*.
24. Član 10 Konvencije u stavu 1, definiše: *“Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu posjedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj član ne sprječava države da zahtijevaju dozvole za rad televizijskih, radio i bioskopskih preduzeća”,* dok član 2 definiše: *“Pošto korišćenje ovih sloboda povlači za sobom dužnosti i odgovornosti, ono se može podvrgnuti formalnostima, uslovima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom i neophodnim u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbjednosti, teritorijalnog integriteta ili javne bezbjednosti, radi sprječavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, zaštite ugleda ili prava drugih, sprječavanja otkrivanja obavještenja dobijenih u povjerenju, ili radi očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva.”*
25. Član 13 Konvencije definiše: *“Svako kome su povrijeđena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.”*
26. Član 14 Konvencije definiše: *“Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbijeduje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.”*

27. Zakon br.04/I-054 o statusu i pravima palih boraca, invalida, veterana, pripadnika Oslobođilačke Vojske Kosova, civilnih ųrtava i njihovih porodica (u daljem tekstu: “Zakon o vrednostima rata“), u členu 4 definiše: “*Zavisno od priznavanja i regulisanja statusa, tretirane kategorije u ovom Zakonu preko priznavanja prava na penziju i razne beneficije obezbediće im se finansijska podrška i određeni benefiti za davani doprinos u ratu OVK-a.*”
28. Prema členu 5, Zakona o vrednostima rata penzije utvrđene ovim zakonom su: porođična penzija, lična invalidska penzija i porođična invalidska penzija. Sa druge strane, član 9 u stavu 1, koji se deli na 16 podstavova, propisuje prava i beneficije invalida OVK.
29. Član 23, stav 2 Zakona o vrednostima rata definiše: “*Korisnici osnovne penzije, mogu da ostvaruju sva prava i beneficije koja su utvrđena sa ovim Zakonom, ako ispunjavaju uslove i kriterijume prema ovom Zakonu*”, dok stav 3 propisuje: “*Korisnici Penzija za lica sa ograničenim sposobnostima, ne mogu da budu korisnici prava sa ovog Zakona.*”
30. Zakon br. 04/I-261 o ratnim veteranima Oslobođilačke Vojske Kosova (u daljem tekstu “Zakon o veteranima OVK”) u členu 1 definiše: “*Ovim zakonom se uređuju prava i beneficije veterana Oslobođilačke vojske Kosova(OVK) koji su svojimpoųrtvovanjem, angaųovanjem i dragocenim doprinosom u Oslobođilačkoj borbi Kosova bili odlučujućii faktor zaslobodu i nezavisnost naroda Kosova.*”
31. Dalje, na osnovu člana 15, Zakona o veteranima OVK, reguliše se ostvarivanje prava na penziju i beneficije, određujući da: “*Ratni veteran OVK-a kroz priznavanja prava na penziju i na razne beneficije ostvaruje finansijsku podrškupropisanu za doprinos dat borbi OVK-a.*” Dok član 16, Zakona o veteranima OVK, u stavu 2 propisuje: “*Ratni veteran OVK-a ne može da bude primalac nikakve druge penzije niti drugog penzionog plana kojifinansira država. Ako je ratni veteran korisnik bilo kakvog drugog penzionog plana koji finansira država uRepublici Kosovo, mora da se opredeli za penziju koju ųeli da prima.*”
32. Zakon br. 05/L-078 o izmeni i dopuni Zakona br. 03/I-019, o profesionalnom osposobljavanju, ponovnom osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa ograničenim sposobnostima u stavu 2 člana 6A propisuje: “*Ocenjivanje preostale radne sposobnosti za osobe s ograničenim sposobnostima ocenjuje se od strane Medicinsko-Socijalne Komisije. Za naćin i postupak ocenjivanja preostale radne sposobnosti osobe sa ogranićenim sposobnostima, MRSZ donosi podzakonski akt.*”
33. Administrativno uputstvo (MRSZ) br.05/2018 o naćinu i procedurama za procenu radne sposobnosti osoba sa ogranićenim sposobnostima, u členu 4 propisuje: “*Pravo na osposobljavanje, prekvalifikovanje i zapošljavanje imaju građani Republike Kosovo starosti od petanest/osamnaest (15/18) do ųesdeset i pet (65) godina i pripadaju kategorijama osoba sa ogranićenim sposobnostima kao rezulta oštećenja:*
- 1.1. ratni invalid;
 - 1.2. Civilni invalid;
 - 1.3. Radni invalid (...)
34. Član 12 Administrativnog uputstva (MRSZ) br.05/2018 o naćinu i procedurama za procenu radne sposobnosti osoba sa ogranićenim sposobnostima utvrđuje stepen smanjenja radnih sposobnosti kao u nastavku:
1. “*Na osnovu konstatacije opųteg stanja osobe, lekarska komisija utvrđuje stepen smanjenja radnih sposobnosti na osnovu sledećih stepena, kao u nastavku:*

- 1.1. Nulta stepen** – ako osoba nema poteškoća i prepreke na poslu, ili ako su zanemarljive i ne utiču na radne sposobnosti (osobe sa oštećenjem i smanjenjem funkcionisanja do 29%);
- 1.2. Prvi stepen** – ako su teškoće i prepreke male i utiču na radne sposobnosti vezane za profesiju ili poslovima koje jedna osoba može obaviti i omogućiti zapošljavanje u opštim uslovima (osobe sa oštećenjima i smanjenjem funkcionisanja između 30-49%);
- 1.3. Drugi stepen** – ukoliko su teškoće i prepreke umerene ili značajne vezano za profesiju ili posao koji osoba može obavljati i koje omogućava zapošljavanje pod posebnim uslovima (osobe sa oštećenjima i smanjenjem funkcionisanja na 50-79%);
- 1.4. Treći stepen** – ako su poteškoće i prepreke potpune ili višestruke i ako se osoba ne može zaposliti ili imati radni odnos pod opštim ili posebnim uslovima ((osobe sa oštećenjima i smanjenjem funkcionisanja od 80 % i više);
35. Zakon br. 05/L-021 o zaštiti od diskriminacije, u članu 1 definiše: “Cilj ovog zakona je uspostavljanje jednog opšteg okvira za sprečavanje i borbu protivdiskriminacije po osnovu nacionalnosti ili veze sa nekom zajednicom društvenog ili nacionalnog porekla , rase, etničke pripadnosti, boje kože, rođenja, porekla, pola, rodne pripadnosti, rodnog identiteta, seksualnog opredeljenja, jezika, državljanstva, religije i verskih ubeđenja, političke pripadnosti, političkog ili drugog mišljenja, socijalnog ili ličnog stanja, starosnog doba, porodičnog ili bračnog statusa, trudnoće, porodiljstva, imovinskog stanja, zdravstvenog stanja, ograničene sposobnosti, genetskog nasledstva ili na drugoj osnovi, u cilju sprovođenja principa jednakog tretmana.”, dok stav 1.1 člana 4 ovog Zakona definiše: “Neposredna diskriminacija - kada se neko lice tretira na manje povoljan način, nego što se tretira ili je bilo tretirano ili će biti tretirano neko drugo lice u uporedivoj situaciji po jednom ili više osnova propisanih u članu (1) ovog zakona ;”
36. Zakonik br. 04/l-123o krivičnom postupku Republike Kosova (u daljem tekstu: ZKPRK) u članu 1, definiše: “Ovaj zakonik utvrđuje pravila krivičnog postupka prema kojima su dužni da postupaju redovni sudovi, državni tužilac i drugi učesnici u krivičnom postupku kako je predviđeno ovim zakonikom.”, dok stav 2 člana 3 definiše: “Sumnje u pogledu postojanja činjenica koje su od značajaza slučaj ili o kojima zavisiprimena neke odredbe krivičnog zakona tumači se na način koji je povoljniji za okrivljenog i njegova prava prema ovom zakoniku i u skladu sa Ustavom Republike Kosova.”
37. Član 5 ZKPRK propisuje: “Svako lice osumnjičeno ili optuženo za krivično delo ima pravo na pravičan krivični postupak sproveden u razumnom roku.”, dok u stavu 2 člana 7 propisuje: “Saglasno odredbama ovog zakonika, sud, državni tužilac i policija koji učestvuju u krivičnom postupku dužni su da pažljivo ispituju i da sa potpunom profesionalnom predanošću utvrđuju sa jednakom pažnjom činjenice koje terete okrivljenog kao i one koje mu idu u prilog i da sve činjenice i dokaze koji idu u prilog okrivljenom stave na raspolaganje odbrani pre početka i u toku postupka.”
38. Član 68 ZKPRK propisuje: “Krivični postupak shodno Zakoniku o krivičnom postupku ima četiri (4) različite faze: istražna faza, optužnica i izjašnjavanje o krivici, glavni pretres i fazu pravnog leka. Krivičnom postupku mogu prethoditi inicijalne radnje koje je preduzela policija ili prikupljanje informacija u skladu sa članom 84 ovog zakonika”, dok stav 4 člana 70 propisuje: “Čim policija dođe do razumne sumnje da je izvršeno krivično delo koje se goni po

službenoj dužnosti, policija ima dužnost da podnese policijsku prijavu u roku od dvadeset i četiri (24)časa nadležnom državnom tužiocu koji odlučuje da li da pokrene krivični postupak.”

39. Član 101 ZKPRK propisuje: “*Ako policija ili druga vladina služba prijavi državnom tužiocu razumnu sumnju krivičnog odnosno krivičnih dela, državni tužilac može da pokrene istragu krivičnog dela shodno članu 102. ovog zakonika.*”, dok član 104 propisuje: “*Istraga se pokreće rešenjem državnog tužioca. U rešenju se navodi lice ili lica protiv kojih se sprovodi istraga, datum i vreme pokretanja istrage, opis dela kojina vodi elemente krivičnog dela, pravni naziv krivičnog dela, okolnosti i činjenice koje dovode do razumne sumnje krivičnog dela, da li su ovlašćene bilo koje tehničke ili tajne mere istrage ili prismotra i dokaze i informacije koje su već prikupljene. Overen primerak rešenja o istrazi se šalje bez odlaganja sudiji za prethodni postupak.*”
40. Stav 2 člana 172 ZKPRK propisuje: “*Policija vodi zapisnik o bilo kom ispitivanju uhapšenog lica uključujući vreme početka i završetka ispitivanja i identitet policijskog službenika koji je vodio ispitivanje i bilo koje druge osobe koja je bila prisutna. Ukoliko branilac nije prisustvovao ispitivanju to se propisno unosi u zapisnik.*”, dok stav 4 istog člana utvrđuje: “*Zapisnici iz stava 1. i 2. ovog člana stavljaju se raspolaganje uhapšenom licu i njegovom braniocu na njihov zahtev na jeziku koji uhapšeno lice razume.*”
41. Zakonik br. 06/I-074 Krivični Zakonik Republike Kosovo (u daljem tekstu KZRK) u članu 3 definiše: “*Na izvršiocu se primenjuje zakon koji je važio u vreme izvršenja krivičnog dela*”, dok u stavu 1, člana 100 propisuje: “*Rok zastarevanja u krivičnom gonjenju počinje danom izvršenja krivičnog dela. Ako neka posledica izvršenog krivičnog dela nastupi kasnije, rok zastarevanja počinje da teče od tog trenutka.*”
42. Zakon br. 03/I-225 o državnom tužiocu u članu 6 [Efikasnost državnog tužioca] propisuje: “*Državni tužilac vrši svoje funkcije na efikasan i efektivan način u skladu sa Ustavom, i zakonom, i međunarodno priznatim principima nediskriminacije, ljudskih prava i osnovnih sloboda.*” Dok u članu 7 stav 1 podstav 1.6 propisuje: “*preduzimanje potrebnih pravnih radnji za otkrivanje krivičnih dela i otkrivanje počinitelaca, kao i blagovremenu istragu krivičnih dela;*”
43. Zakon br. 04/I-076 o policiji (u daljem tekstu: Zakon o policiji), u članu 46 propisuje: “*Policijsko osoblje uživa ista civilna i politička prava kao i ostali građani pridržavajući se samo ograničenjima u ovom Zakonu koje su potrebne za efikasno izvršenje ovlašćenje i zadataka policije u demokratskom društvu*”, dok u stavu 2 ovog člana propisuje: “*Policijsko osoblje uživa ista ekonomska i socijalna prava kao ostali javni službenici, kao što je pravo organizovanja ili učestvovanje u organizacijama koje predstavljaju i primaju potrebne nagrade, socijalno osiguranje, pravnu pomoć, zdravstvene beneficije I ostale beneficije za njihov rad.*”
44. Zakon br. 03/I-231 o Policijskom Inspektoratu Kosova (u daljem tekstu: “Zakon o Policijskom Inspektoratu”) u članu 3 definiše: “*Misija Policijskog inspektorata Kosova je da kroz obavljanje svojih dužnosti i odgovornosti obezbedi odgovornu, demokratsku i transparentnu policijsku službu u skladu sa zakonodavstvom na snazi i traženim standardima.*”, dok član 5 definiše glavna načela, tako da ćemo za potrebe ovog izveštaja pomenuti samo nekoliko njih: stav 2 definiše: “*Pripadnici PIK-a tokom ispunjavanja njihovih dužnosti će poštovati važeći zakon, ljudska prava i slobode zagarantovane Ustavom Republike Kosovo i treba da doprinose njihovom unapređenju.*”, stav 3 utvrđuje: “*PIK se rukovodi načelima profesionalizma,*

objektivnosti, političke nepristrasnosti i nediskriminacije.”; stav 7 utvrđuje: “PIK treba da sprovede svoje istrage na brz i ekspeditivan način u cilju održavanja poverenja u vladavinu zakona” i stav 8 utvrđuje; “Tokom obavljanja svojih dužnosti, istražitelji PIK-a moraju da postupaju u skladu sa Krivičnim Zakonikom i Zakonikom o Krivičnom Postupku.”

45. Član 6 Zakona o Policijskom Inspektoratu definiše: “PIK je izvršna institucija u okviru Ministarstvo Unutrašnjih Poslova, nezavisna od Kosovske Policije i pod direktnom podređenost Ministra.”, dok stav 3 člana 10 propisuje: “PIK neće otkriti Ministru, javnim vlastima i nijednoj drugoj osobi informacije vezano za istrage uključujući ali ne ograničavajući se na informacije u vezi svedoka, saradnika ili informatora. Ova vrsta informacija treba da se otkrije samo od strane nadležnog organa u skladu sa Zakonikom o Krivičnom Postupku.”
46. Član 17, stav 1, Zakona o Policijskom Inspektoratu definiše: “Istražitelji PIK-a prilikom obavljanja svojih dužnosti, imaju policijska ovlašćenja i treba da ih koriste u skladu sa Ustavom, Krivičnim Zakonikom, Zakonikom o Krivičnom Postupku, ovim zakonom, drugim zakonima i podzakonskim aktima na snazi.” Dok stav 12 ovog člana utvrđuje: “Kada PIK smatra da je u interesu istrage predložiti Generalnom direktoru Policije oblik akcije koji može da uključuje, ali ne ograničavajući se na, vrste suspenzije sa plaćanjem ili prenos. Preporuka mora da bude praćena sa jednom izjavom, koja sadrži razloge za preporuku.”
47. Član 18, stav 4, Zakona o Policijskom Inspektoratu definiše: “Ako nakon preliminarne krivične istrage, PIK utvrdi da postoje razlozi da se veruje da su pripadnici policije koji su bili predmet istrage počinili krivično delo; PIK će pripremiti krivičnu optužnicu i poslati je nadležnom Tužiocu, zajedno sa svim dokazima”
48. Stav 1 član 9 Zakon br. 2004/38 o pravima i odgovornostima stanovnika Kosova u zdravstvenom sistemu određuje: “Stanovnik ima pravo da primi potpunu informaciju na individualnom obrascu.”, dok stav 2 utvrđuje: “Stanovnik ima pravo na detaljne informacije o: a. svom zdravstvenom stanju uključujući i medicinske procjene; (...) h. uspjehu ili eventualnom neuspjehu po završetku svakog pregleda i intervencije, uključujući i odstupanje od očekivanih rezultata kao i razloge toga [...]”.
49. Stav 1, člana 20 Zakona br. 2004/38 o pravima i odgovornostima stanovnika Kosova u zdravstvenom sistemu određuje: “Stanovnik ima pravo na zaštitu poverljivosti i privatnosti svojih ličnih podataka, informacija vezanih za njegovo zdravstveno stanje i medicinski tretman, kao i bilo kojih drugih informacija koje se nalaze u njegovoj zdravstvenoj dokumentaciji”, dok u stavu 2 određuje: “Stanovnik ima pravo da izjavi ko može da dobije informacije o njegovoj bolesti i očekivanom ishodu odnosno ko nema pravo da bude djelimično ili u potpunosti upoznat sa njegovim zdravstvenim podacima.”
50. Zakon br. 06/1-082 o zaštiti ličnih podataka, u članu 3, stav 1, podstav 1 propisuje: “Lični podaci– znači svaka informacija koja se odnosi na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi (‘subjekat podataka’); fizičko lice čiji se identitet može utvrditi je lice koje se može identifikovati, direktno ili indirektno, naročito čiji identitet se može utvrditi na osnovu imena, identifikacionog broja, podataka o lokaciji, on line identifikatora ili jednog ili više specifičnih faktora koji se odnose na fizički, psihološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili društveni identitet tog fizičkog lica”, dok podstav 4 stava 1 istog člana propisuje: “Klasifikacija ličnih podataka – obeležavanje ličnih podataka kako bi dokazivali svoju osetljivu prirodu. Za tajne podatke treba odrediti uslove, prema kojima korisnik može da obavi

svoju obradu. Klasificiranje treba ostati prikačeno na osetljive lične podatke do brisanja, uništavanja ili anonimiziranja istih;”, dok podstav 25 utvrđuje: “Osetljive lične podatke – Lični podaci koji otkrivaju etničko ili rasno poreklo, političke ili filozofske stavove, versku pripadnost, članstvo u sindikatu ili bilo koji podatak koji se odnosi na zdravstveno stanje ili seksualni život, svako učešće ili uklanjanje iz krivičnih ili prekršajnih evidencija zadržanih u skladu sa zakonom. Biometrijske karakteristike se smatraju i osetljivim ličnim podacima ako iste omogućuju identifikaciju subjekta podataka u vezi sa bilo kojom od gore pomenutih okolnosti u ovom podstavu;” Dok u članu 8 istog Zakona utvrđuje se: “Posebne kategorije ličnih podataka moraju se zaštititi i klasifikovati na poseban način u cilju sprečavanja neovlašćenog pristupa i korišćenja [...]”

Analiza slučaja

51. Obzirom da smo od istraga u vezi sa ovim slučajem dobili smo informaciju da je početkom 2017. godine, PIK dobio uputstvo od STRP-a da prikupi preliminarne informacije u vezi sa informacijama o sticanju statusa ratnog invalida pripadnika Policije Kosova (vidi stav 9) vidi se da je potrebna komparativna analiza između Zakona o vrednostima rata i Zakona o veteranima OVK kao i radnji državnih organa. Zakona o vrednostima rata predviđa da u zavisnosti od priznavanja i regulisanja statusa, kategorijama koje su obrađene u ovom zakonu, kroz priznavanje prava na penziju i razne beneficije, biti pružena finansijska podrška i određene beneficije za doprinos dat u ratu OVK.
52. Penzije utvrđene ovim zakonom su: porodična penzija, lična invalidska penzija i porodična invalidska penzija. Sa druge strane ovaj Zakon utvrđuje prava na beneficije invalida OVK, određujući da ova kategorija ima prednost u zapošljavanju pod jednakim uslovima rada (član 9, stav 1, podstav 1.8). Štaviše, Zakon o vrednostima rata izričito utvrđuje ka korisnici osnovne penzije mogu ostvariti sva prava i beneficije definisana ovim zakonom, ako ispunjavaju uslove i kriterijume u skladu sa odredbama ovog zakona, i precizira da korisnici-osobe sa ograničenim sposobnostima ne mogu biti korisnici prava ovim zakonom. Sa druge strane Zakon o veteranima OVK još u članu 1, utvrđuje da je cilj donošenja ovog zakona da uređuje prava i beneficije veterana OVK koji su svojim požrtvovanjem, angažovanjem i dragocnim doprinosom u Oslobođilačkoj borbi Kosova bili odlučujući faktori za slobodu i nezavisnost naroda Kosova. Dalje, Zakon o veteranima OVK reguliše ostvarivanje prava na penziju i beneficije, određujući da se Ratnom Veteranu OVK putem priznavanja prava na penziju i razne beneficije obezbeđuje finansijska podrška i određene beneficije za dati doprinos u ratu OVK. Dalje, određuje se da Ratni veteran OVK ne može da bude korisnik nijedne penzije iz drugih penzijskih šema finansiranih od države, i u slučaju da je Ratni veteran korisnik bilo koje druge šeme finansirane od strane države Republike Kosova, treba da se odredi koju će penziju primiti. Na osnovu analize ova dva zakona, primećuje se da su STRK, OT i PIK koristili dvostruke standarde u uporedivoj situaciji. U **prvom slučaju** (Boraca veterana OVK), STRK je pokrenulo optužnicu protiv vladine Komisije za priznavanje i verifikaciju statusa palih boraca nacije, invalida, veterana, pripadnika i interniranih iz redova Borbe Oslobođilačke Vojske Kosova kao osumnjičenih u svojstvu službenih lica, dok u **drugom slučaju** (Invalida borbe OVK) koji su predmet ovog izveštaja STRK, OT i PIK istrage su usmerili protiv pojedinca/policaajca - koji su stekli status invalida na osnovu procene Centralne lekarske

komisije, osnovane od strane Administrativnog departmana za zdravstvo i socijalnu zaštitu,⁸ a potom je ponovo ocenjena od strane Medicinsko-socijalne komisije MRSZ-a, periodično, ali na osnovu spisa/dosijea slučajeva koji su dostavljeni MRSZ-u povodom priznavanja statusa, ali ne i na trenutnom zdravstvenom stanju korisnika.

53. Kada govorimo o radnim sposobnostima vidimo da Administrativno uputstvo (MRSZ) br.05/2018 o načinu i procedurama za procenu radne sposobnosti osoba sa ograničenim sposobnostima utvrđuje stepen smanjenja radnih sposobnosti i konstataciju opšteg stanja osobe preko Medicinsko-socijalne komisije koja utvrđuje stepen smanjenja radnih sposobnosti. Uputstvo utvrđuje da „**Nulta stepen**“ imamo ukoliko osoba nema poteškoća i prepreka na poslu ili su one zanemarljive i ne utiču na radne sposobnosti, precizirajući da ova kategorija pripada osobama sa oštećenom/smanjenom funkcijom do 29%. Dalje, Uputstvo definiše kategoriju „**Prvog stepena**“ kada su teškoće i prepreke kod osobe male i utiču na radnu sposobnost na profesiju ili posao koji osoba može da obavlja i omogućava zapošljavanje u opštim uslovima (osobe sa oštećenom i smanjenom funkcijom između 30-49%). Stoga se iz onoga što je gore rečeno vidi da ljudi sa oštećenom i smanjenom funkcijom do 29% mogu da nemaju ni jednu vrstu prepreke na poslu. To je argumentovano tokom 2018. godine, kada je PIK preporučio Generalnom direktoru Policije Kosova suspenziju 100 policajca, ali ova preporuka nije primenjena jer je Generalni direktor Policije poslao iste na lekarski pregled i nakon kontrolnih pregleda se ispostavilo da nemaju prepreke koje utiču na njihovu radnu sposobnost.
54. U ovom kontekstu, ZKPRK postavlja pravila krivičnog postupka koja su obavezujuća za rad sudova, državnog tužilaštva i drugih učesnika u krivičnom postupku, precizirajući da sumnje u postojanje važnih činjenica o slučaju ili primeni bilo koje odredbe krivičnog zakona tumače se u korist okrivljenog/osumnjičenog. ZKPRK predviđa da svako lice osumnjičeno ili optuženo za krivično delo ima pravo da zahteva nepristrasan krivični postupak **koji se vodi u razumnom roku**, precizirajući da su **državni organi koji učestvuju u krivičnom postupku dužni da posvete maksimalnu profesionalnu pažnju i sa istom pažnjom da dokažu činjenice protiv okrivljenog, kao i one u njegovu korist, pre početka postupka i tokom njegovog razvoja**. ZKPRK predviđa da krivični postupak ima četiri različite faze (*fazu istrage, fazu pokretanja optužnice i izjave, fazu sudske rasprave i fazu pravnog leka*), ali **krivičnom postupku mogu da prethode početne policijske radnje ili prikupljanje informacija** (član 70). Čim policija ima osnovanu sumnju da je počinjeno krivično delo za koje se krivično goni po službenoj dužnosti, dužni su da u roku od dvadeset četiri (24) sata podnesu policijski izveštaj nadležnom državnom tužiocu, koji zatim odlučuje da li treba pokrenuti krivični postupak. Iz navedenog se vidi da u preliminarnom krivičnom postupku, dakle pre početka formalne istrage, policija deluje na samo inicijativu (po službenoj dužnosti) ili po ovlašćenju državnog tužioca i ima obavezu da istraži krivična dela, kao i da o istraženim krivičnim delima što pre izveštavaju državnom tužiocu. U slučaju koji se razmatra u ovom izveštaju, na osnovu spisa PIK-a (koji po Zakonu o PIK-u ima policijska ovlašćenja) vidi se da je počela jedna paralelna istraga na osnovu jednog ovlašćenja STRK od 2916 godine, (postoje indikacije da je prikupljanje informacija od strane PIK-a počelo nekoliko godina pre) i ova istraga je ostala nedovršena najmanje do objavljivanja ovog Izveštaja. Takva praksa tužilaštva i PIK-a dolazi u

⁸ Vidi: Uredba UNMIK-a br. 2000/66 od 21.12.2000.godine o beneficijama ratnih invalida i njihovih najbližih članova porodice, koji su umrli kao posledica oružanog sukoba na Kosovu;

suprotnost sa njihovim vrednostima i načelima, kao sa praksom ESLJP-a, jer su ove institucije Ustavom i zakonima osnovane da pružaju pravdu i štite prava građana.

55. Zakon o Policijskom Inspektoratu utvrđuje jasno da misija PIK-a je da kroz obavljanja svojih dužnosti i odgovornosti pruža odgovornu, demokratsku i transparentnu policijsku službu, u skladu sa važećim zakonom i traženim standardima. Dalje, tu se utvrđuju i osnovna načela definišući da će PIK tokom ispunjavanja njihovih dužnosti poštovati važeće zakone, ljudska prava i slobode garantovane Ustavom i da će doprineti u ostvarivanju istih. Štaviše, tu se kaže da se PIK rukovodi načelima profesionalizma, objektivnosti, političke nepristrasnosti i nediskriminacije i tokom obavljanja svoje delatnosti oni će biti nezavisni, i da će svoje istrage sprovesti tačno i brzo, kako bi povećali poverenje u vladavinu zakona, precizirajući da će istražitelji PIK-a svoja ovlašćenja da sprovedu u skladu sa KZRK i ZKPRK.

Primenljivost člana 6. EKLJP

56. U vezi sa poštovanjem člana 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, ESLJP je putem svoje sudske prakse pružio relevantna tumačenja. ESLJP, u slučaju *Dimitrov and Hamanov v Bulgaria* (10. avgusta 2011. godine), izjavio je da princip procesiranja postupaka blagovremeno, zagarantovan članom 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima ima za cilj da obezbedi poverenje javnosti u sprovođenje pravde. Drugi cilj ovog principa je zaštita stranka u postupku od produženog procesnog kašnjenja u krivičnim predmetima, a posebno ima za cilj da izbegne činjenicu da optužena lica ne ostaju dugo u nejasnoj situaciji zbog njihove sudbine.⁹

57. ESLJP, u drugom slučaju *Boddaert v. Belgium* (Odluka iz 1992. godine) konstatovao je da opravdanje trajanja postupka treba da bude određen kriterijumima utvrđenim u sudskoj praksi ESLJP-a i na osnovu karakteristika slučaja, koja zahteva sveobuhvatnu procenu.¹⁰ Štaviše, ESLJP je u svojoj sudskoj praksi u vezi sa vremenom kada počinje da teče takav rok, dao je svoje mišljenje da, pod drugim okolnostima, kao polazna točka početka postupka uzima se datum kada su krenule preliminarne istrage nastavljajući sa drugim okolnostima pre nego što se slučaj pokrene pred nadležnim sudom.¹¹

58. Takođe Sud je naglasio da član 6. nalazi primenljivost na celokupnost postupaka u vezi sa „osnovanošću svake krivične prijave“¹² polazeći od faze istrage, koja se sprovodi od strane policije¹³ do one kada se izriče kazna.¹⁴ Dalje Evropski sud navodi da pojam "optužbe" treba da se razume/definiše kao "službeno obaveštenje izdato od nadležnog organa, kao kritika za počinjeno jednog krivičnog dela", definicija koja takođe zavisi od postojanja ili ne značajnih

⁹ Slučaj *Dimitrov i Hamanov protiv Bugarske*, Odluka ESLJP, od 10 avgusta 2011. godine, stav 70.

¹⁰ Slučaj *Boddaert v. Belgium*, Odluka ESLJP, od 1992, stav 36.

¹¹ The right to trial within reasonable time under Article 6 ECHR, A practical handbook prepared by Ivana Roagna, Savet Evrope, 2018, stranica 17.

¹² Vidi slučaj *Phillips protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 5.06.2001, br. 41087/98, § 39;

¹³ Vidi slučaj *Imbroscia protiv Švajcarske*;

¹⁴ Vidi slučaj *Findlay protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 25.02.1997, Vidi takođe slučaj *Aleksandr Dementev protiv Rusije* gde Sud navodi u stavu 25, da je član 6 našao primenu u fazi izricanja globalne kazne, jer se to ne može smatrati „formalnošću ili aritmetičkom vežbom, dok ruski sudovi u određivanju mere moraju uzeti u obzir ličnost optuženog kao i olakšavajuće okolnosti ili otežavajuće u vezi sa počinjenim krivičnim delom. Čak sud je naglasio da se član 6. proteže u fazi izricanja kazne, čak i kada je ovaj element postupka, u praksi različitih država, ostavlja u nadležnost izvršnoj vlasti posebnom sudskom odlukom (vidi takođe slučaj T. i K. Protiv

posledica za stanje osumnjičenog lica (vidi slučaj, *Deveer protiv Belgije*, §§ 42 i 46, kao i slučaj *Eckle protiv Nemačke*, § 73). Tako, na primer, izjave koje je jedna osoba dala tokom kontrole puta, a da u međuvremenu nije obavestena o razlogu zbog kojeg je saslušana, o prirodi i uzroku sumnji koje su ga težile, niti o činjenici da se njegove izjave mogu koristiti protiv njega, sve to može da ima značajne posledice za njega, uprkos nedostatku formalne krivice protiv njega (vidi slučaj *Aleksandra Zaichenko protiv Rusije*, stav 43). Prema sudskoj praksi Evropskog suda, član 3. Konvencije može da se povredi bilo lošim zlostavljanjem sa predumišljajem, bilo nemarom ili pasivnošću u preduzimanju određenih koraka ili ako se ne obezbedi odgovarajući standard nege. Ovaj član državi nameće i negativne i pozitivne obaveze, znači obavezu da ne vrši određenu radnju, kao i obaveze da preduzima pozitivne korake kako bi pojedincima obezbedilo poštovanje njihovih prava i kako bi se oni štitili od zlostavljanja.

Prezumacija nevinosti

59. Obaveza poštovanja dostojanstva svake osobe proizilazi iz ustava, koji u članu 23. predviđa da je „Ljudsko dostojanstvo je neosporivo i predstavlja osnov svih ljudskih prava i osnovnih sloboda.” Na osnovu toga, Ombudsman podseća da postupci i odluke svih pravosudnih tela moraju biti u duhu ove definicije, kao osnovnog principa i okvira za tumačenje osnovnih prava svakog pojedinca, uključujući stranke u krivičnom postupku.
60. Zaštita "ljudskog dostojanstva" osnovno je načelo koje je postavljeno i u glavnim međunarodnim dokumentima za zaštitu ljudskih prava, kao što su Univerzalna deklaracije o ljudskim pravima iz 1948. (član 5), Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima. (Član 7) itd.
61. Nema sumnje da je u duhu ovih definicija i ZKP, pa čak i svojim odredbama izričito definiše obavezu zaštite dostojanstva okrivljenog u krivičnom postupku (vidi posebno član 83, stav 6; član 108, st. 5; i član 154, stav 3).
62. Prema tome, Ombudsman insistira na tome da bi načelo zaštite dostojanstva osoba koja su optužene u krivičnom postupku, treba da bude osnova svih tumačenja i postupanih postupaka od strane tužilaštva i suda.
63. Prezumcija nevinosti kao osnovno načelo u krivičnom postupku sadržana je u odredbama ustava, gde se u članu 31 stav 5 predviđa: *“Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.”* Dok ZKP u članu 3, stav 1 precizira: *“Svako lice osumnjičeno ili optuženo da je izvršilo krivično delo smatraće se nevinim dok se njegova krivica za krivično delo ne utvrdi pravnosnažnom odlukom suda.”* Kao takvo, princip prezumcije nevinosti proizilazi iz teksta i duha ključnih međunarodnih instrumenata o ljudskim pravima, kao što su Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima (član 11, stav 1) i EKLJP (član 6, stav 2). koji su direktno primenljivi u Republici Kosova (član 22 Ustava).
64. Kao takva, prezumcija nevinosti okrivljenog u krivičnom postupku Kosova ne bi trebalo da bude samo podrazumljiv, već bi trebalo da bude izražena bilo kojim postupkom pravosudnih organa, posebno u fazi istrage i pokretanja optužnice. U vezi sa slučajem podnosioca žalbe i drugim predmetima u ovoj fazi postupka, obaveza je tužilaštva je da se pobrine za očuvanje

identiteta osumnjičenog/optuženog lica, i stavljanje na raspolaganje optužnice i dokaza koji ga opterećuju, treba uvek da se obavi pre nego što se obaveštenje o slučaju objavi u medijima.

Sloboda izražavanja i medija

65. U skladu sa standardom koji je postavljen u međunarodnim dokumentima, Ombudsman upozorava da su ograničenja slobode izražavanja opravdana u meri u kojoj se me povređuje njeno ostvarivanje i samo onoliko koliko je neophodno da se to pravo ne zloupotrebi na štetu drugih prava. Prema tome, postizanje takve ravnoteže zahteva posebnu pažnju i izgradnju pravnog okvira i prikladnog mehanizma za sprovođenje. Ovaj cilj se može postići samo na osnovu dubinskog tretmana i analize kako bi garantovalo da se sloboda izražavanja, odnosno sloboda medija, ne zloupotrebljava u smislu narušavanja ljudskog dostojanstva, privatnosti, širenja govora mržnje, nestrpljivosti i drugih štetnih posledica.
66. Treba istaknuti da su u člancima o ovim osobama mediji koristili različite uvredljive i pogrdne pojmove, a da nisu imali kao osnovu prava tih osoba. Dalje, isti su objavili njihove lične podatke (ime, očevo ime i prezime) i njihov zdravstveno stanje, aludirajući na mentalne bolesti, uprkos činjenici da oni nisu bili kategorisani sa takvim bolestima. Prema tome, ove radnje medija dolaze u suprotnosti sa Ustavnim principima, međunarodnim instrumentima za ljudska prava koja se direktno primenjuju u Republici Kosova, kao i zakonima koji se primenjuju na Kosovu.
67. U sudskoj praksi sudova evropskih zemalja primećena je uglavnom tendencija postavljanja kriterijuma koji pomažu u konstruisanju standarda za odlučivanje u predmetima koji se odnose na slobodu izražavanja i njene granice. Kao primer možemo koristiti standard koji je postavio Kasacioni sud u Italiji (Kasacioni sud) u vezi sa garantovanjem drugih prava, posebno zaštite ljudskog dostojanstva od klevete i uvrede, koja je u cilju ograničavanja slobode izražavanja definisala je tri osnovna kriterijuma, kao što su: istinitost, samo-obuzdavanje i javni interes.

Diskriminatorni pristup

68. Član 24 Ustava zabranjuje diskriminaciju, naglašavajući u prvom paragrafu da “*Pred zakonom su svi jednaki.*” Dalje Ustav garantuje izričito da se niko ne smije diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili nekog drugog uvjerenja, nacionalnog ili društvenog porijekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredjeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti **ili nekog drugog ličnog statusa**. S tim u vezi, Zakon o zaštiti od diskriminacije jasno propisuje da se **neposrednom diskriminacijom** smatra kada se neko lice tretira na manje povoljan način, nego što se tretira ili je bilo tretirano ili će biti tretirano neko drugo lice u uporedivoj situaciji po jednom ili više osnova propisanih u članu (1) ovog zakona. U jednoj takvoj uporedivoj situaciji osobe koje su stekle status “*Invalida rata OVK*” a koje su angažovane na poziciji policajca tretirani su drugačije od ostalih osoba koje rade po drugim državnim institucijama i takođe su korisnici statusa “*Invalida rata OVK*”.

69. S tim u vezi, član 14. EKLJP predviđa zabranu diskriminacije, navodeći da se mora osigurati uživanje prava i sloboda navedenih u EKLJP, bez ikakve razlike na osnovu uzroka kao što su pol, rasa, boja, jezik, religija, političko mišljenje ili bilo koje drugo mišljenje, nacionalno ili društveno poreklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili **bilo koji drugi status**. Koncept diskriminacije znači da je "Diskriminacija" svako razlikovanje, izuzeće, ograničenje ili preferencija na bilo kojoj osnovi koja ima svrhu ili efekat poništavanja ili kršenja priznavanja, uživanja ili vršenja na isti način kao i drugi. U konkretnom slučaju dokazano je da tužilaštvo nije pokrenulo ni jedan istražni postupak prema ostalim službenicima u javnim institucijama Republike Kosova (vidi stav 13), uključujući ovde i oružane snage i vatrogasce kao neuporedive profesije, prema tome u jednoj takvoj situaciji može se govoriti o naizgled diskriminatornom pristupu.

Nedostatak delotvornih pravnih lijekova

70. Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (MPGPP) u članu 2, predviđa da se svaka država potpisnica ovog Pakta obavezuje da obezbedi da svaka osoba, kada joj se krše prava i slobode priznate ovim Paktom, ima **pravo na efikasan pravni lek**, čak i onda kada povredu čine osobe povodom vršenja njihovih službenih funkcija. U članu 26 MPGPP utvrđuje da su sve osobe jednake pred zakonom i imaju pravo na jednaku pravnu zaštitu bez ikakve diskriminacije.

71. Član 13 EKLJP-a takođe predviđa da svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu. Krivični zakoni Republike Kosova državnom tužiocu pruža diskreciono pravo u vezi sa pokretanjem istrage ili ovlašćenjem policije da prikuplja informacije, tako da veliki broj slučajeva koji se odnose na pretkrivičnu fazu ili fazu istrage u krivičnom postupku tužilaštvo vodi bez ikakve sudske kontrole i osumnjičeni u ovoj fazi nemaju na raspolaganju nikakvo pravno sredstvo da bi se mogli zaštititi od samovolje. Nedostatak pravnog leka od strane osumnjičenog u ovoj fazi postupka ne garantuje pravnu sigurnost za prava i slobode građana Republike Kosova, jer se protiv njih mogu pokrenuti i sprovesti pretkrivični postupci koji traju godinama, držeći iste u zabrinutost, kao u slučaju koji je predmet ovog Izveštaja, stoga ovi postupci tužilaštva i PIK-a predstavljaju kršenje člana 13, Konvencije.

72. U slučaju *Husayn (Abu Zubaydah) v. Poland*¹⁵ podnosilac predstavke se žalio da su poljske vlasti, kršeći član 13, uzet odvojeno i u vezi sa članovima 3, 5 i 8 Konvencije, uskratile njegovo pravo na efikasan lek zbog propusta u sprovođenju efikasne istrage u vezi sa njegovim navodima o kršenju Konvencije. U slučaju *Ville protiv Liechtenstein* 28396/95 | Sud (Veliko Veće) 28/10/1999, Komisija je utvrdila da Vlada nije uspela da pokaže da je protiv kršenja člana Konvencije koji tvrdi podnosilac zahteva u postojao efikasan lek praksi na osnovu prava Lihtenštajna. Konkretno, u vezi sa žalbom u Ustavnom sudu, Vlada nije predstavila nijedan primer koji bi pokazao njenu primenu u sličnom i aktuelnom slučaju. U konkretnom slučaju vidi se da imamo uporedivu situaciju jer se policajci korisnici finansijske beneficije "Invalidi rata OVK", drže godinama pod predkrivinom istragom/fazi prikupljanja

¹⁵ https://hudoc.echr.coe.int/eng#_Toc393886343

informacija od strane tužilaštva i PIK-a a oni nemaju ni jedan efikasan pravni lek kojim bi se suprostavili istome.

Povreda privatnosti i ličnih podataka

73. Zakon br. 04/l-125 o zdravstvu, jasno određuje da vlasnik zdravstvenih podataka je zdravstvena institucija koja vrši njihovu registraciju, i ista je odgovorna je za prikupljanje, čuvanje i upravljanje podacima na redovan i siguran način, obezbeđujući lak pristup podacima, zaštitu i poverljivost ličnih podataka i zaštitu podataka od zloupotrebe, u skladu sa važećim zakonom (vidi član 52). Zakon br. 2004/38 o pravima i odgovornostima stanovnika Kosova u zdravstvenom sistemu jasno određuje da građanin ima pravo na zaštitu poverljivosti i privatnosti svojih ličnih podataka, informacija vezanih za njegovo zdravstveno stanje i medicinski tretman, kao i bilo kojih drugih informacija koje se nalaze u njegovoj zdravstvenoj dokumentaciji, ostavljajući u potpunoj diskreciji njemu (građaninu) da daje izjavu o tome ko može da dobije informacije o njegovoj bolesti i očekivanom ishodu, kao i ko nema pravo da bude u potpunosti ili delimično obavešten o njegovim podacima o oporavku (član 20). Ovaj izvještaj nesumnjivo će razmotriti zdravstveni aspekt policajaca u smislu povrede njihove privatnosti kao posledica protoka informacija, obzirom da je viđeno da su oni bili glavna vest na naslovnim stranama portala sa imenima i raznim uvredljivim izrazima.
74. Zakon o zaštiti ličnih podataka, pojam “*Lični podatak*” definiše kao svaku informaciju koja se odnosi na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi (‘subjekat podataka’); fizičko lice čiji se identitet može utvrditi je lice koje se može identifikovati, direktno ili indirektno, naročito čiji identitet se može utvrditi na osnovu imena, identifikacionog broja, podataka o lokaciji, online identifikatora ili jednog ili više specifičnih faktora koji se odnose na fizički, psihološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili društveni identitet tog fizičkog lica, dok pojam “*Klasifikacija ličnih podataka*” definiše kao obeležavanje ličnih podataka kako bi dokazivali svoju osetljivu prirodu. Zakon određuje da za tajne podatke treba odrediti uslove, prema kojima korisnik može da obavi svoju obradu, prema tome klasificiranje treba ostati prikačeno na osetljive lične podatke do brisanja, uništavanja ili anonimiziranja istih, dok u vezi sa pojmom “*Osetljivi lični podaci*” ovi podaci se definišu kao lični podaci koji otkrivaju etničko ili rasno poreklo, političke ili filozofske stavove, versku pripadnost, članstvo u sindikatu ili **bilo koji podatak koji se odnosi na zdravstveno stanje** ili seksualni život, svako učešće ili uklanjanje iz krivičnih ili prekršajnih evidencija zadržanih u skladu sa zakonom.
75. Vredi napomenuti da i Zakon br. 03/L-172, o zaštiti ličnih podataka, koji je stavljen van snage Zakonom br. 06/L-082 o zaštiti ličnih podataka zahtevao da se osetljivi lični podaci posebno zaštite i klasificiraju u svrhu sprečavanja neovlašćenog pristupa i upotrebe od strane trećih lica, osim ako zakonom nije drugačije određeno. Iz gore rečenog vidi se da uprkos činjenici da su državne vlasti imale zakonsku obavezu da štite zdravstvene podatke tih osoba, to se nije dogodilo u praksi, pošto su barem od 16. novembra 2016. godine, mediji počeli da pišu između ostalog da: “*Policija i vojska se ne mogu držati invalidima*”.¹⁶ Zakonom su definisana prava, odgovornosti, načela i mere koje se odnose na zaštitu ličnih podataka i uspostavlja se

¹⁶ Vidi link: <https://zeri.info/aktuale/117151/ne-polici-punojne-edhe-invalidet-e-luftes/>

institucija¹⁷ koja je odgovorna za nadzor legitimnosti obrade podataka, i definiše pravo na naknadu bilo kog lica koje je pretrpelo materijalnu ili nematerijalnu štetu usled kršenja ovog zakona od strane kontrolora ili obrađivača ličnih podataka.

Stečeno pravo

76. Pored onoga što je gore rečeno Ombudsman podseća da nadležne vlasti nisu uzele u obzir činjenicu da pravo na uživanje penzija, posebno pravo na beneficije ratnog invalida OVK, u slučaju policajaca je **stečeno pravo (acquired right)**. Ova pravna doktrina predviđa da se pravo stečeno na osnovu određenih pravnih normi ne može ograničiti zakonima ili aktima donetim kasnije i da je to pravo usko povezano sa principom pravne sigurnosti. Stoga pokušaji nadležnih organa da ograniče pravo na beneficije ratnog invalida OVK protiv policajaca krši princip pravne sigurnosti, zato što je ovo pravo stečeno na osnovu prethodnih zakona.
77. Vredi istaknuti da Uredbom UNMIK-a br. 2000/66 od 21.12.2000. godine, po prvi put je regulisano pitanje beneficija za kategoriju “*Ratnih invalida*”, i u to vreme pravo na penziju bilo je priznato osobama sa invaliditetom većim od 40%, prema tome obzirom da je većina policajaca u to vreme procenjena sa invaliditetom od 20%, njima je bio odbijen zahtev za beneficije. Sa zakonodavnim izmenama 2006 godine,¹⁸ policajci sa stepenom invaliditeta od 20-30 % stekli su pravo na invalidsku ličnu penziju, dok Zakon br. 03/L-035 o Policiji, usvojen je od strane Skupštine Republike Kosovo, dana 20 februara 2008. godine, i isti zakon je objavljen u Službenom Listu Republike Kosova br. 28, dana 4 juna 2008. godine. Dok govorimo o pravu na ličnu invalidsku penziju, važno je napomenuti da je Zakon br. 04/l-172 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/l-054 o statusu i pravima palih boraca, invalida, veterana, pripadnika Oslobođilačke Vojske Kosova, žrtvama seksualnog nasilja za vreme rata, civilnim žrtvama i njihovim porodicama, definisao Invalida rata OVK-a kao: “*Borac, pripadnik i internirani (zatvorenik) OVK-a, koji je zadobio rane, fizičke i psihičke povrede (oštećenja) ili se u toku rata razboleo od teške bolesti ili u neprijateljskim zatvorima i logorima, tokom ratnog perioda, sa stepenom invalidnosti od najmanje 10%.*”
78. Ombudsman podseća da se kao sastavni deo načela pravne sigurnosti garantuje i princip legitimnog očekivanja. Na osnovu doktrine legitimnog očekivanja, oni koji postupaju u poverenju i u skladu sa zakonom ne treba da budu frustrirani zbog svojih legitimnih očekivanja. Ova doktrina ne nalazi primenu samo na postupke izdavanja zakona, već i na izdavanje odluka u pojedinačnim slučajevima od strane državnih organa. Takođe, pravna sigurnost znači da je zakon jasan i primenljiv i da se isti primenjuje u praksi.¹⁹ Prema sudskoj praksi Evropskog suda (vidi slučajeve *Kopecky v. Slovakia*, Presuda od 28. septembra 2004.godine, stavovi 45-52; *Gratzinger i Gratzingerova protiv Češke Republike (dec.)*, Br.

¹⁷Zakon br. 06/L-082 o zaštiti ličnih podataka određuje da je **Agencija za informisanje i privatnost** (Agencija) – nezavisna agencija, odgovorna za nadziranje primene zakonodavstva za zaštitu ličnih podataka i pristupa javnim dokumentima, u cilju zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda fizičkih lica u vezi sa obradom ličnih podataka kao i obezbeđivanje pristupa javnim dokumentima;

¹⁸ Vid: Zakon br. 02/L-2 o statusu i prava porodica palih boraca, invalida, veterana i članova OVK i porodica žrtava građanskog rata (član 8, stav 8.10).

¹⁹ EUROPEAN COMMISSION FOR DEMOCRACY THROUGH LAW (VENICE COMMISSION) REPORT ON THE RULE OF LAW Adopted by the Venice Commission at its 86th plenary session (Venice, 25-26 March 2011) (44-51).

39794/98, stav 73, ECtHR 2002-VII), „legitimno očekivanje“ treba da bude konkretne prirode i treba da bude zasnovano na pravnim odredbama ili pravnim aktima.

79. U vezi pitanja penzija kao pravo na imovinu, Ombudsman je dana 27 februara 2018. godine, objavio Izveštaj²⁰ sa preporukama u vezi sa penzijama platiše doprinosa. Izveštaj je imao za cilj da skrene pažnju MRSZ da se građanima pruži zagarantovana pravna i ustavna mogućnost da svoje penzije ostvaruju kao pravo na imovinu. Dalje, Izveštaj je analizirao pravni okvir u pogledu ostvarivanja prava na starosne penzije platiše doprinosa, u odnosu na pravo na ostvarivanje drugih penzija na osnovu Zakona br. 04/l-054 o statusu i pravima palih boraca, invalida, veterana, pripadnika oslobodilačke vojske Kosova, civilnih žrtava i njihovih porodica, i Zakona br. 04/l-261 o ratnim veteranima Oslobodilačke Vojske Kosova. S tim u vezi, Izveštaj argumentuje da ostvarivanje prava na penziju predstavlja ostvarivanje prava na imovinu, u skladu sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP, u vezi sa uslovljavanjem ostvarivanja prava na ovu penziju, shodno članu 8, Zakona br. 04/l-131 o penzijskim šemama finansiranim od države

Konstatacije Ombudsmana

80. Ombudsman konstatuje da postoji povreda prava na pravično suđenje, što predstavlja jedno od osnovnih ljudskih prava, jer nadležni organi nisu ispunili Ustavne i zakonske obaveze, kao ni međunarodne standarde koji se primenjuju u Republici Kosovo, u pogledu preduzimanja istražnih radnji protiv osumnjičenih službenika.

81. Ombudsmana konstatuje da nadležni organi nisu pokrenuli bilo kakvu istragu kako bi shvatili kako su ove informacije potekle iz datoteka DPPBRI/MRSZ. Koja je bila svrha objavljivanja ovih podataka? Koliko je oštećen njihov ugled s obzirom na to da je značajan broj ovih zvaničnika visokog i rukovodećeg položaja u PK? Stoga, u normalnim okolnostima demokratskog društva, takve radnje ne bi prošle bez pravnih posledica za odgovorne osobe, dok oštećenima u ovom procesu treba pružiti nadoknadu kao naknadu za materijalnu i nematerijalnu štetu kako je određeno Zakonom br. 06/L-082 o zaštiti ličnih podataka.

82. Ombudsman konstatuje da postoji selektivni pristup u istrazi ovog pitanja od strane tužilaštva. U jednoj takvoj uporedivoj situaciji osobe koje su stekle status „*Invalid rata OVK*“ a koji su angažovani kao policajci, tretirani su drugačije od ostalih osoba koje rade u drugim državnim institucijama i koji su takođe korisnici statusa „*Invalid rata OVK*“.

83. Ombudsman konstatuje da su za slične situacije korišćeni dvostruki standardi. Prema proceduri, svaka osoba koja tvrdi da mu pripada ovo statusno pravo na penziju/beneficije podnosi zahtev kako bi mu se priznalo ovo invalidsko pravo i isti se podvrgava verifikaciji u lekarskim komisijama MRSZ-a, koje nakon odlučivanja o svakom slučaju pojedinačno, daju svoje procene, a zatim nadležno odeljenje MRSZ donosi odluku kojom obaveštava stranku da mu je prihvaćen ili odbijen zahtev. Dakle, čitav teret procene pada na stručne komisije, prema tome u uporedivoj situaciji kada su u pitanju ratni veterani OVK nadležno tužilaštvo je podiglo optužnicu protiv vladine komisije, dok u slučaju koji se tretira u ovom Izveštaju tužilaštvo i PIK vode istragu protiv korisnika.

²⁰ Vidi link: <https://www.oik-rks.org/2018/02/27/raport-me-rekomandime-a-890-2016-te-drejtjen-ne-pension-kontribut-pagues-te-moshes-si-dhe-e-drejta-ne-shfrytezimin-e-pensioneve-te-tjera-te-aplikueshme-ne-kosove/>

84. Ombudsman konstatuje da objavljivanje ličnih podataka, a posebno otkrivanje identiteta osumnjičenih lica putem medija, bez dodatne pažnje, povređuje dostojanstvo strana u krivičnom postupku i krši princip prezumcije nevinosti okrivljenih.

Na osnovu gore navedenog, Ombudsman, u skladu sa članom 135. stav 3. Ustava Republike Kosovo "ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere, onda kada primeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa"; i u skladu sa članom 18, stav 1 tačka 2 Zakona o Ombudsmanu, Ombudsman je odgovoran da "da skrene pažnju na slučajeve kada institucije krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima, a kada je to neophodno da izrazi svoje mišljenje o stavovima i reagovanju odgovarajućih autoriteta u vezi takvih slučajeva.", kao i na osnovu onoga što je rečeno u ovom izveštaju Ombudsman,

PREPORUČUJE

Državnom tužilaštvu Republike Kosova i Policijskom Inspektoratu Kosova da:

- *U skladu sa nadležnostima i zakonskim ovlašćenjima da se što pre okončaju istrage u vezi sa slučajem policajaca, koji su predmet ovog izveštaja, kako bi ovaj slučaj dobio jasan epilog, bilo pokretanjem optužnice i podnošenjem predmeta pred sudom, bilo sa prestankom istrage.*

U saglasnosti sa članom 132, stav 3 Ustava Republike Kosovo („Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahteve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom” i članom 28 Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu (“Autoriteti, kojima je Ombudsman uputio preporuke, zahtev ili predlog za preduzimanje konkretnih mera, uključujući i disciplinske mere, treba da odgovore u roku od trideset (30) dana. Odgovor treba da sadrži razloge u pisanoj formi o preduzetim radnjama u vezi navedenog pitanja”), ljubazno Vas molim da nas obavestite o preduzetim radnjama u vezi navedenog pitanja.

S poštovanjem,

Hilmi Jashari
Ombudsman